

REZUMAT

TEZĂ DE ABILITARE

Filosofie europeană de la Răsărit la Apus

Prof. univ. dr Ivan IVLAMPIE

Prin acest rezumat încerc să realizez sinteza activității în plan profesional și academic după obținerea titlului de doctor în filosofie în urma susținerii tezei *Spiritualismul rus în sec XX*, în anul 2001, coordonată de prof. dr. Petre Dumitrescu la Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași. Această realizare a facilitat promovarea în funcțiile de conducere la nivel de facultate (secretar științific, în 2004, decan din 2008 până în prezent) și rectorat (membru al Senatului 2005-2012 și al Consiliului de administrație 2012 până în prezent). De asemenea, în anul 2005 am fost promovat pe postul de conferențiar universitar. În această perioadă am susținut cursuri și seminarii pe probleme de filosofie contemporană, filosofia culturii și axiologie, psihanaliză, calitate a vieții, didactică a disciplinelor socioumane.

În perioada 2009-2011 am fost membru în proiectul „*FORMARE PROFESIONALĂ CONTINUĂ PENTRU PERSONALUL MEDICAL-Creșterea calității serviciilor din sistemul sanitar prin instruirea și formarea profesională a personalului medical, managerilor și a celorlalte categorii de personal din sistem, din regiunea Sud-Est*” POS DRU, Regiunea Sud – Est, (Contract grant, nr. 221/14.07.2009) în cadrul căruia am organizat cercetarea științifică privind calitatea vieții profesionale și tendința de migrație a personalului din sistemul sanitar, cercetare finalizată cu publicarea unui studiu pe această problemă.

În toată această perioadă am desfășurat o activitate continuă în plan social prin publicistică în presa locală și în revistele de cultură, prin organizarea de conferințe publice, participarea la dezbateri televizate, prin promovarea tinerilor cercetători în acest mediu cultural. Membru fondator și redactor al analelor de specialitate, al revistei de filozofie „ΕΙΔΟΣ”, și al revistei de cultură „Dominus”, precum și a Editurii Dominus am deschis spații de manifestare și de afirmare pentru profesori și studenți.

Activitatea științifică a evoluat pe linia participării la sesiuni științifice, a publicării studiilor și articolelor în reviste de specialitate și în volume colective, a editării de cărți.

După cum rezultă din lista activității științifice din CV, comunicările științifice la sesiunile din țară și străinătate urmăresc aceeași tematică aflată în strânsă legătură cu subiectul cursurilor universitare susținute. În mare parte aceste comunicări au fost publicate în reviste și în volumele manifestărilor științifice. Dintre aspectele importante care conferă o notă de originalitate în această cercetare consider că pot evidenția câteva idei:

Ofer o perspectivă inedită asupra evoluției umanității, pe trei paradigme axiologice în funcție de care a fost experimentată supraviețuirea umană. Aceste paradigme sunt stadii pe care le identific sub următoarele denumiri: teocratic, etnocratic și tehnocratic. Auguste Comte este foarte străin de acest model pentru oricine încearcă o asemănare. Stadiile pe care le propun au în comun acest *kratos*. Diferența survine de la valoarea ideologică promovată în forță: a sacralului, a limbajului articulat în jurul tradițiilor de sânge și a revoluției tehnologice eliberatoare de constrângeri și generatoare de divertisment. De la un „întuneric” primitiv – considerat ca atare în Evul Mediu – am evoluat în epoca naționalismelor și rasismelor recente, cu producții culturale glorioase, spre actualul fenomen al globalizării concentrat în marile centre de desfacere a produselor destinate consumului imediat.

O a doua idee privește Spiritul Renașterii europene. Europa născută din ruina Imperiului roman de apus, creștină, sărăcită social și spiritual, a cunoscut trei mari Renașteri. Prima, din spațiul italian, a reprezentat regăsirea Romei cu fastul său antic și modul de viață citadin. A doua Renaștere a fost urmare a călătoriei lui Luther la Roma, când omul acesta pios s-a regăsit în comunitatea primilor discipoli ai lui Hristos. În sfârșit, a treia Renaștere este produsul Romantismului, când națiunile trezite la conștiință și-au căutat rădăcinile menite să le confere o identitate ieșită din universalismul greco-roman sau creștin. Sunt renașteri succesive ale unui continent care a universalizat istoria și cultura acestei planete.

Pe linia interpretării autorilor de filosofie contemporană confer o notă personală în înțelegerea demersului acestora, fapt care este ilustrat cu prisosință în comentarea cercetărilor expuse în această teză de abilitare. Nu doar că sunt până în momentul de față singurul autor de monografie al operei lui Berdiaev sau Șestov în literatura filosofică românească, dar acest plan al cercetării mi-a deschis perspective inedite în interpretarea filosofiei occidentale. Un caz relevant este „originala” frământare heideggeriană în fața angoasei. Tema e clar preluată de ucenicul lui Husserl atunci când Lev Șestov își expunea magistral ideile cu privire la „revelațiile morții” în cadrul conferințelor la care era invitat de părintele fenomenologiei.

Nu în ultimul rând, cred că am adus o contribuție în plan pedagogic. Am înțeles că profesorii nu reprezintă un sector profesional neproductiv și am militat cu toți studenții și absolvenții să conștientizăm societatea că ceea ce producem noi sunt obiectivele operaționale:

schimbări comportamentale la elevi în plan cognitiv, afectiv și psiho-motric. Ceea ce am adăugat în această conștientizare a profesiei noastre de dascăli este că noi producem și schimbări comportamentale în plan axiologic: vorbim despre valori, atragem atenție asupra însemnătății acestora și astfel formăm valori.

Un ultim aspect în activitatea de promovare a științei constă în traducerea, îngrijirea și editarea operelor unor autori consacrați. Am realizat traducerea câtorva texte fundamentale din filosofia rusă și am în plan continuarea acestei activități. În curs de editare sunt câteva cărți ale filosofilor români: N. Bagdasar, *Portrete*, și Vladimir Iliescu *A cunoaște și a-ști. Elemente de epistemologie sau Moralia. Protreptic pentru prefigurarea unui ethos și a unei metafizici a orizontului corespunzător*.

Abstract

This abstract represents an attempt to synthesize my professional and academic activity after having been awarded the title of Philosophy Doctor, following the defence of the thesis entitled *Russian Spiritualism in the Twentieth Century*, in 2001, under the supervision of Professor Petre Dumitrescu, PhD, at “Alexandru Ioan Cuza” University of Iasi. This accomplishment facilitated my accession to the management positions at the faculty level (Scientific Secretary in 2004, Dean from 2008 onwards) and at the university level (member of the University Senate, 2005-2012, and member of the Administration Council, since 2012). Also, in 2005, I was promoted to the position of associate professor. During this entire period, I have delivered lectures and seminars on contemporary philosophy, philosophy of culture and axiology, psychoanalysis, quality of life, and didactics of socio-humanities.

From 2009 to 2011, I was a member of the project *Lifelong Training for Healthcare Professionals – Increase of the quality of healthcare services through instruction and professional training of the healthcare staff, management and other categories of staff in the system, in the South-East Region*, SOP HRD, South-East Region (Grant contract 221/July 14, 2009). Within the framework of this project, I organized the scientific research on the quality of professional life and on the migrant trend of the healthcare staff, research concluded with a published study.

Along this entire period, I have been constantly involved in social activities, by publishing journalistic essays in the local press and cultural journals, organizing public conferences, participating in televised debates, and promoting the presence of young

researchers in this cultural environment. A founding member and an editor of the Annals of Philosophy, of ΕΙΛΟΣ, journal of philosophy and **Dominus**, cultural journal, as well as founder of Dominus Publishing House, I have opened spaces for manifestation and affirmation for both professors and students.

The scientific activity has constantly evolved along the following coordinates: participations in scientific sessions, publication of studies and papers in specialized journals and collective volumes, and book editing.

As apparent from the list of scientific activities in the CV, my scientific contributions presented in the country and abroad largely follow the same direction, in close connection with the contents of the university courses which I deliver. For the most part, these communications have been published in journals and proceedings volumes. Among the most important aspects which confer originality to my research activity, I consider that some ideas may be further emphasized

I provide a novel perspective of the evolution of humanity, centred on three axiological paradigms, depending on how human survival has been experienced. These paradigms are stages which I identify, using the following terminology: theocratic, ethnocratic and technocratic. Auguste Comte is far from this model, in case one would try to find similarities. The stages that I advance have this kratos as a common element. The difference springs from the ideological value forcefully promoted: the value of the sacred, of the language articulated around traditions, and of the technological revolution which frees from constraints and generates diversion. From a primitive darkness, considered as such during the Middle Ages, we evolved to a recent age of nationalism and racism, with glorious cultural products and, lastly, to the present-day globalisation phenomenon concentrated in great centres of trading consumer goods for immediate consumption.

A second idea is that of the spirit of European Renaissance. Europe born of the ashes of the Western Roman Empire, Christianised, socially- and spiritually impoverished, has met three great Renaissances. The first, from the Italian space, represented the rediscovery of Rome, with its ancient pomp and its urban life style. The second Renaissance followed Luther's journey to Rome, when this pious man found himself in the community of the first Disciples of Christ. Lastly, the third Renaissance is a product of Romanticism, when consciousness-aware nations started looking for their roots, meant to ensure them an identity springing from the Greek-Roman or Christian universalism. These are successive Renaissances of a continent which has universalized the history and culture of this world.

In what the interpretation of the authors of contemporary philosophy is concerned, I bring my personal contribution in the understanding of their demarche, which is abundantly proven in the commentary to the research present in this habilitation thesis. Not only that I am, up to now, the only author of monographs of Berdiaev's or Shestov's in Romanian philosophical literature, but this research area has also opened for me novel perspectives in the interpretation of Western philosophy. A relevant example is the "original" Heideggerian disquietude when facing anguish. The theme is obviously taken over by Husserl's apprentice when Lev Shestov was masterly exposing his ideas on the *revelations of death* in the conferences in which he had been invited by the father of phenomenology.

Last but not least, I believe that I have had an important contribution to the pedagogical area. I understood that teachers do not represent a non-productive professional sector and I have constantly militated, with all the students and graduates, to make society aware that what we actually produce represent operational objectives: behavioural changes in students, at the cognitive, affective and psycho-motor level. What I have added to this consciousness-raising regarding the teaching profession is the fact that we also produce behavioural changes at the axiological level: we speak about values, we draw attention to their importance, and thus, we contribute to the formation of values.

Another aspect relevant for my activity of promoting science is the translation and editing of the works of a few famous authors. I have translated a few fundamental texts of Russian philosophy, and I plan to further pursue this activity. I am currently editing a series of books written by Romanian philosophers: N. Bagdasar, *Portrete (Portraits)* and Vladimir Iliescu, *A cunoaște și a ști. Elemente de epistemologie (To Know and to Wit. Elements of Epistemology)* or *Moralia. Protrectic pentru prefigurarea unui ethos și a unei metafizici a orizontului corespunzător (Moralia. Protrectic for the Prefiguration of an Ethos and the Metaphysics of Its Associated Horizon)*.

Prof. univ. dr Ivan IVLAMPIE

